

MELDING FOR 1975

FRA DET NORSKE MYRSELSKAPS FORSØKSSTASJON

Forsøksstasjonens dyrkede areal er i 1975 nyttet og gjødslet som nedenstående tabell viser:

Vekst	Areal	N	Gjødsling, kg pr. dekar		
			P	K	
Bygg	88,4	0	3,0	10,0	
Poteter	2,5	7,6	3,3	9,4	
Gulrot	2,0	3,1	6,0	21,0	
Kål og kålrot	0,5	10,0	6,0	21,0	
Eng	138,7	6,2	3,0	10,0	
Brakk	47,0				

Brakk-arealet har vært noe uvanlig stort i 1975. Dette skyldes at 27 dekar ble liggende uten avling på grunn av dårlige grøfter og at 20 dekar måtte brakkes i et forsøk på å kverke et for stort innslag av rotgras.

Vær og vekst.

Førjuls vinteren 1974 var mild, snø- og nedbørsfattig. Januar 1975 fikk nedbør langt over det normale, men måneden var mild og nedbøren kom i det vesentlige som regn. Bare midt i måneden var det en kort kuldeperiode. Februar og mars var også milde og snøfattige. April hadde et mer vekslende vær med perioder av regn og sludd gjennom hele måneden. Det var riktignok små nedbørsmengder, men det var nok til at jorda holdt seg våt og ulaglig og det var derfor ytterst lite en fikk gjort av våronn i april.

Temperatur og nedbør på Mære mai—september 1975

Måned	Temperatur °C		Nedbør mm		Varme-sum
	Middel	Avvik fra normalen	Sum	Avvik fra normalen	
Mai	8,4	+ 0,2	81,2	+ 43,2	260
Juni	10,8	— 0,8	38,0	— 24,0	324
Juli	13,3	— 2,1	29,6	— 39,4	412
August	13,5	+ 0,4	64,3	— 3,9	418
September	9,2	0,0	209,7	+ 132,7	276

Klimatabellen for vekstperioden mai—september viser at perioden både var kjøligere og mer nedbørsrik enn normalen. Mai hadde således over det doble av normalen. Jorda tørket sent opp og det var

vanskelig å komme ut på jordene med maskiner og redskaper. Vår-
onna ble 8—10 dager forsinket på forsøksstasjonen og den ble i til-
legg utført under mindre gunstige forhold. Jordstrukturen ble ikke
slik den burde. Første sådag for bygget ble den 7. mai og den siste
20. mai. Middelterperaturen i mai var litt over normalen, men i de
siste dager av måneden fikk vi likevel en kald periode med sludd
og snø.

Juni ble heldigvis forholdsvis tørr. Jorda fikk anledning til å tørke
opp og veksten tok seg godt opp selv om månedens middeltemperatur
var noe under normalen. Ved slutten av juni stod åkeren relativt
pent og utsikten til et bra kornår var god. Juli var også temmelig
tørr. Den hadde mange soldager, men dessverre også mange kalde
netter. Midt i måneden hadde vi således endel netter på rad med
frost. Potetene ble sterkt skadd, men også kornet fikk betydelig
skade. I de aller siste dager av måneden fikk vi i tillegg et par in-
tense regnvær som slo ned åkeren sterkt og utsiktene for noen god
kornhøst ble dermed sterkt redusert. Høyonna tok til i de første
dager av juli. Det var tidlig slått i forhold til engplantenes utvikling.
I tillegg fikk vi godt bergingsvær og høykvaliteten ble derfor dette
år meget god. Høyavlingen ble noe i underkant av et middels år.

1. siloslått ble også under middels, mens 2. siloslått ble betydelig
over middels. Dette skyldes en meget god vekstperiode med høye
temperaturer i første del av august.

Skuronna kom ikke i gang før i de siste dager av august, men det
ble meget nedbør og meget bløt åker utover september og meget
vanskelige høstingsforhold. Det ble store korntap på åkeren og dårlig
kvalitet på det som kom i hus. Det ble knapt halv avling på forsøks-
stasjonen. Det er det dårligste kornår på meget lange tider.

Forsøk og erfaring har vist at korndyrking og myrjord ikke går
godt sammen. Under de ekstreme værforhold vi hadde i 1975 ble
dette til overmål demonstrert.

Avlingen av poteter ble langt under resultatet fra forrige år. I
sortsforsøkene ble de ca. 60 % av fjorårets avlinger. Ostara står også
i år som den beste av sortene som var med i forsøket med 1959 kg
knoller pr. dekar, mens Pimpernell står dårligst med 719 kg knoller
pr. dekar. Avlingstallene fra forsøket er imidlertid i år mindre pålite-
lige fordi nattefrosten rammet de enkelte sorter noe forskjellig. Her
må det innskytes at poteter i de senere år utelukkende er dyrket på
mineraljord. Potetdyrking på myrjord i et år som 1975 har utvilsomt
resultert i totalt uår. Avlingene av gulrot ble noe mindre enn forrige.
Kvaliteten ble heller ikke så god som forrige år og den ser ut til å
være mindre lagerfast.

Forskning og forsøk.

Ved forsøksstasjonen er det i 1975 høstet 18 forsøk. Dette er 4
mindre enn forrige år. Dette skyldes de slette værforhold som bl.a.

ødela totalt sortforsøkene i korn. På den annen side er igangværende forsøk blitt større og mer kompliserte og dermed mer arbeidskrevende. Forsøksinnsatsen er derfor fullt på høyde med tidligere år. Det er i de senere år lagt stor vekt på problemer som knytter seg til engdyrking. Kombinerte sorts- og slåttetidsforsøk og vekstintensitetsundersøkelser hos gras er blitt prioritert. Alle forsøk i eng ble gjennomført etter planen. Forsøkene i korn ble som nevnt ødelagt og sortsforsøkene i poteter gav usikre resultater. I det hele var det et meget vanskelig år for forsøk i åkervekster, og det er liten grunn til å gå nærmere inn på detaljer fra årets forsøk.

I august ble det på forsøksstasjonen anlagt et større forsøk med dyrarbeid av grunn myr. Forsøket er anlagt i samarbeid med Landbruksteknisk institutt og ledet av amanuensis Hans Aamodt. Forsøket finansieres av Prosjektkomiteén for nydyrking og grunnforbedring. Forsøket ble lagt på en ca. 30 år gammel dyrket myr hvor myrdybden var ca. 50 cm i middel. Forsøket har en utstrekning på ca. 10 dekar og omfatter 2 grøfteavstander, 5 og 10 m, og 3 arbeidsledd nemlig a. pløying til 20 cm, b. pløying ned til 70 cm og c. blanding med gravehjul ned til 70 cm. I forbindelse med forsøket vil det bli utført undersøkelser av grunnvassnivået, bæreevne, vanngjennomtrengelighet, temperaturmålinger etc. Etter stort sett samme plan er det lagt 4 forsøk i Nord-Norge i 1975 som forsøksstasjonen har påtatt seg ansvaret for i de førstkomende år.

Gjennomføringen av disse forsøk vil utvilsomt gi meget verdifulle opplysninger om ulike dyrkings- og jordforbedringsmetoder for grunne myrer, enten de nå er grunne fra naturens side eller de er blitt grunne av det svinn dyrkingsprosessen fører med seg i årenes løp. Til den siste kategori hører myra hvor forsøket på Mære er lagt.

Ved forsøksstasjonen er i 1975 publisert melding nr. 51 i tidsskriftet *Forskning og forsøk i landbruket* med tittelen «Jordforbedring på myrjord». Meldingen omhandler resultater fra meget langvarige forsøk på Mære og påviser bl.a. at relativt små mengder sand og grus innblandet i dyrkingssjiktet på mosemyr gir varig positiv virkning med til dels betydelig årlig meravling.

Jordeiendom og bygninger.

Året har vært preget av gjenreising av den bygning som brente ned nyttårsaften 1974. Etter at plan- og tegnearbeidet var unnagjort og byggetillatelse innvilget, tok reisingen av den nye redskapshall til i siste halvdel av april. Dessverre lyktes det ikke å få byggearbeidet utført sammenhengende. Etter et par opphold ble råbygget først ferdig ut i september slik at det delvis kunne tas i bruk. Bygningen har fått en noen annen utforming enn den gamle, mer tilpasset moderne maskiner og redskaper. Den har også fått en noen annen plassering slik at vi har fått et mer oversiktlig tun.

Den nye bygning er 12 x 24 m og er oppført av limte sperrebuer. I bygningen er det innredet et par isolerte og oppvarmede rom hvor diverse forsøksarbeid kan utføres.

Det gjenstår enda endel innrødningsarbeid og elektrisk installasjon, men bygget vil være ferdig i løpet av første kvartal av 1976. Assuransesummen kr. 180 000,— vil holde som byggesum.

Maskiner og redskaper.

Ved brannen i 1974 strøk en stor del av forsøksstasjonens redskaper og maskiner med. Spesielt gikk det hardt ut over det forsøksstekniske utstyr. Det har imidlertid lyktes stort sett å gjenskaffe det vesentligste av det nødvendige, og dette innen erstatningssummens ramme. En stor hjelp var det at Innherred forsøksring fant å kunne gå sammen med forsøksstasjonen ved innkjøp av en Hege forsøksskurtresker. Forsøksstasjonen har i dag en ny og moderne redskapspark.

Forsøksstasjonen og fremtida.

Ved årsskiftet 1975/76 har Det norske myrselskap ved leieavtale overdratt forsøksstasjonen på Mære til staten etter at Selskapet har forestått og drevet forskning og forsøk på myrjord i nær 70 år.

Det norske myrselskap omfattet denne virksomhet med stor interesse og omtanke, noe som selvsagt var til stor støtte og inspirasjon for de som arbeidet ved forsøksstasjonen. Tilgang på driftsmidler til forsøksstasjonen har selvsagt vekslet fra tid til tid og dermed arbeidsmulighetene. Den rikeste tilgang var det utvilsomt i forsøksstasjonens 15—20 første år. Trettiårene var uten sammenligning den vanskeligste periode, men forsøksstasjonen har relativt sett aldri vært tilgodesett med rommelige kår.

Tross dette har forsøksstasjonen ut gjennom årene utført et meget betydelig og verdifullt forskningsarbeid. Ser en tilbake på de tallrike publikasjoner som etter hvert har sett dagens lys, vil en finne et fond av viten om myrjordas dyrking og utnyttelse i vårt lands jordbruk. Disse publikasjoner har utvilsomt vært av stor betydning for de mange som har dyrket, og trolig også for de som vil komme til å dyrke myr i vårt land.

Statens budsjettpolitikk overfor selskapet i tillegg til inflasjonen har etter hvert gjort det vanskelig for Myrselskapet å holde virksomheten ved forsøksstasjonen på et ønskelig nivå. Statens stadig økende reformiver nådde dessuten også landbruksforskningen på det lokale plan. Resultatet av disse samvirkende faktorer er således blitt dette at staten har ansvaret for virksomheten ved forsøksstasjonen fra årsskiftet 1975/76.

Hvor stor og omfattende den fremtidige virksomhet ved forsøks-

stasjonen vil bli i årene som kommer, er det ikke mulig å si noe om i dag. De gitte signaler for myrforskningen i sin alminnelighet i landet gir imidlertid ikke grunnlag for optimisme, men bare tiden vil vise.

Mære, den 10. januar 1976

Nils Vikeland

DET NORSKE MYRSELSKAPS REGNSKAP FOR 1975

Hovedregnskapet.

Driftsregnskapet for 1975 er nedsummert med kr. 1 163 909,67. Regnskapet viser et overskott på kr. 851,33 som er overført til kapitalkonto.

Sammenlignet med foregående år viser driftsregnskapet en nedgang i omsetning på kr. 95 074,70. Dette skyldes det forhold at forskerpersonalet ved forsøksstasjonen i 1975 er lønnet direkte over statsbudsjettet og at statstilskottet til Myrselskapet er redusert tilsvarende disse lønnsutgifter. Som en vil se av regnskapet har lønnsutgiftene gått ned, mens de øvrige utgifter stort sett har steget med prisstigningen. Lønnsutgiftene for de øvrige funksjonærer har steget i forhold til lønnsstigningen og enkelte ansiennitetsopprykk.

Vi skal nedenfor kommentere de enkelte poster i driftsregnskapet.

Inntektene:

Hovedkontorets regnskap, inklusive distriktskontorene, er på inntektssiden nedsummert med kr. 1 014 064,13. Av de enkelte postene nevnes at statstilskottet utgjør kr. 674 120,00, eller kr. 136 880,00 mindre enn foregående år. Årsaken til dette er nevnt foran.

Refusjon fra Landbruksdepartementet, Jorddyrkingsavdelingen, utgjør eksklusive merverdiavgift kr. 149 831,90, eller kr. 21 707,92 mindre enn i 1974. Dette skyldes at Selskapet fikk utbetalt et relativt stort beløp som forskott i 1974. Det er derimot ikke noe uttrykk for at aktiviteten på dette området har vært mindre i 1975 enn tidligere (kfr. årsmeldingen).

Honorarer og refusjoner for andre undersøkelser m.v. utgjorde i 1975 til sammen kr. 60 392,43, eksklusive merverdiavgift. Dette er kr. 1 616,65 mindre enn foregående år.

Medlemskontingenten utgjør til sammen kr. 12 448,00 etter at Trøndelag Myrselskaps andel er fratrukket (ifølge avtale). Dette er kr. 3 778,00 mer enn foregående år.

Renter av legater utgjør til sammen kr. 26 801,44, eller kr. 723,72 mindre enn foregående år. Nedgangen skyldes at omkostninger med kjøp av nye obligasjoner er belastet avkastningen.